

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

XLV. An Christus Patiens de salute sua dubitarit, aut sibi timuerit
desperabundus?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

Quò detestabilior illa vox Caluini est: Vehementia doctoris presentem celestis decreti memoriam illi abstulit; ut non reputaret in ipso momento se hac lege missum esse humani generis Redemptorem.

V. Pugnancia loquitur Calvinus, Deo memoriam ipsi auferente. Nam in Matt. 26. obiectum et ortis timorè abstulisse mentem Christo loquitur ac memoriam officij: At in Luc. c. 22. v. 42. acerrimè contendit; Christum intèssimè de metu & horrore diuinæ maledictionis cogitasse, ac deprecatum fuisse.

VI. Desperat causam Calvinus de nique ipse dicens in Matt. c. 26.

Neque hic subtiliter disputare necesse est, An illi obrepere potuerit salutis nostræ obliuio. Quis hoc unum sufficere nobis debet; cum in mortis deprecationem erumperet, de aliis non cogitasse, quæ viam clausissent, scilicet deprecationi mortis. Ergo obrepit obliuio.

Ideo sibi obiicit ipse, quæsito scilicet, effugio: Si quis excipiat; Primum motum, (quem frenari, antequam longius excurreret, oportuit) non fuisse temperatum, ut decebat. Respondeo, inquit, non posse in hac natura nostra corruptione perspicere Affectuum feruorem cum temperie, qualis in Christo fuit. Sed hunc dandum esse honorem Filio Dei; nec eum estimemus in nobis.

AUTOR. AT tecum ipse pugnas, Caluine. Negas, intelligi Perspicere posse affectuum feruorem cum temperie. Quomodo igitur affirmas, quod non intelligis ipse? Ecquæ culpas Christum in eo, quod non perspicis? Quomodo sententiam hanc Euangelistæ exponis, quam perspicere nequis? Cæcus, duxque cæcorum es: ut versus in sentum reprobum re reprobis.

MANET itaque, IESVM I. Nec inconsideratum prorupisse votum (sic enim

Sapiens non fuisset.) 2. Nec correctione dignum aliquid dixisse: (sic enim peccasset.) 3. Nec preces non meditatas obtulisse Deo: (sic enim temerarius foret.) 4. Nec vocem vi doloris extortam profudisse: (sic enim appetitui suo dominari nequiuisset.) 5. Nec placida unquam moderatione caruisse: (sic enim passionibus vitiosis, quæ rationem anteuertunt, obnoxius egisset.) Hactenus de imposta Christo obliuione sui ac inconsiderantia: (de Ignorantiâ supra.) Porro de Peccatis eidem affectis dilquirendū est.

QVÆSTIO XLV.

An Christus Passurus de salute sua Dubitauit, uel sibi Timuerit?

CALVINISTÆ, in horto dubitasse; in Cruce Dominum desperasse, blasphemant. Ideo

CALVINVS in Galat. c. 3. ita septicè: Christus uerè reus Maledictionis aeternæ peccator fuit. Idem in I. Cor. c. 5. Quomodo sumus iusti coram Deo? Certè, ut Christus PECCATOR Iustus fuit.

AUTOR. Ita uniuersim iste Rhadamantus. At ordine nos; ac primum de hortensi Peccato? dein, de Cruciaro, quæst 46.

DE HORTENSI DELICTO Domini. Caput pauere, & cadere, & miculus esse. Quia locus hic Arianis fauere, Christianique derogare Diuinitati uidebatur, simul & Charitati, pro nobis liberandis patendi mortem, qualem plures adiere intrepidè martyres: Idcirco eum SS. Patres diligenter exposuerunt; tametsi aliter alij variè diuinando.

AT CALVINVS, eiusque sequaces, locum hunc; non de mortis tempor. horrore; sed de aeternæ horrore supplicioque nil exhor-

exhorruit interpretari: Ipsi huc verba reddamus noua hominis noui, seu portenti certe nulli retrò hæresiarchatum vsurpata.

1. Unde, inquit, in Mat. c. 26. v. 37. Christo moror, & anxietas & formido; nisi quia in morte cristinus aliquid & magis horribile concepit, quàm separationem animæ & corporis? Pauloque post: Non mortem horruit simpliciter, quatenus transitus est à mundo; sed quia Formidabile DEI TRIBUNAL illi erat ante oculos. Quare nihil mirum, si horribilis exitij abyssus, metu & anxietate duriter eum cruciavit. Rursum ad illa ibidem v. 38. Tristis est anima. &c. Animum Filij Dei mors per se non cruciasset; nisi cum DEI IUDICIO sensisset sibi esse negotium.

2. Deinde ad hæc: Pater si vis, &c. QUÆRITUR: Quid orando Christus fecerit? Apostolus ad Hebr. 5. dicit, exauditum fuisse à suo metu, (sic enim legi vult; non pro Reuerentia sua.) Id porro non quadraret, si mortem simpliciter timuisset Christus: Quia ab ea liberatus non fuit. Unde sequitur, Grauioris mali timore ad deprecandum mortem fuisse adactum. Nempe cum IRAM DEI sibi propositam videret, quatenus ad eius Tribunal, totius mundi peccatis oneratus se sistebat; necesse illi fuit Profundum Mortis Abyssum exhorrescere.

3. Mox diri huius horroris certum argumentum, ait, Sudorem Christi sanguineum fuisse. Si cui enim mortis timore hoc contingat, pusillo ac muliebri eum animo esse dicemus. Hæc ibi, & in Luc. 22. v. 42. Luculentius verò blasphemiam hanc, in Instit. lib. 2. cap. 16. §. 10. &c. explanat, ut quod Christi horror in horro fuerit descensus eius ad inferos exordium. Tunc enim ait, cum inferorū copiis, & æterne Mortis horrore confertis manibus luctatus, diros in Anima cruciatus Dammati ac perditū hominis pertulit: tunc penas omnes, à damnatis expetendas in Anima persoluit: Hoc uno excepto; Quod non poterat in illis detineri.

4. Tunc Christus orauit, non ut immunis esset à morte; sed ne absorberetur, ut Peccator: Quia formidabilem illam abyssum sentiebat, se

à DEO derelictum & alienatum esse: Omnia Iræ Dei signa expertus est; Maledictionem & Iræ Dei timuit. In quo timore diros & horribiles cruciatus perpeßus fuit, videns SE AD TRIBUNAL DEI REVM STARE, nostrâ causa. &c. Hoc nisi ita sit, Pudenda molities Christi fuisset; & magis meticolosus extitisset, quam plerique gregarij homines. ibidem §. 12.

II. Cæterum NON hic per omnia CONVENIT inter sese CALVINISTIS. 1. CALVINVS enim & BEZA penas has pertulisse Christum existimant Ante mortem, cum in cruce clamauit: Deus meus, Deus &c. 2. Alii apud Fulconem, in defensione Traslacionis Bibliorum, & Latimerus Anglus, etiam post mortem aiunt, eas ipsum in inferno expendisse. Quo de nos inferius disceptabimus.

III. LVTHERANI in utroque consentiunt. I. CONCORDIÆ FORMULÆ, (Pandora Bergensis illa, an Lupa?) in Repetitione art. 9. sic loquitur: Simpliciter Credimus TOTAM PERSONAM, Deum & Hominem post sepulturam ad inferos descendisse. Per totam autem Personam duas se Naturas intelligere asserit.

2. LVTHERVS in Psal. 16. Tom. 2. Tenensis, anno 1557. pag. 181. Secundum utramque Naturam dolores in inferno, damnatorum loco, verè sustinuit: Ignem infernalem experitus est: Gehenna gustauit flammam: Damnatorum penas pertulit. Hæc est variata & copiosè loquens phrasiologia partim Lutheri, partim Schmidelini in concione habita Augustæ, impressa Tubingæ, anno 1559. partim Æpini in Psal. 16. Sic & Melanchthon in Locis Commun. c. de Filio: Brentius Comment. in Act. cap. 2. & in lib. de Christi Maiestate, parte 2. &c. Communis igitur blasphemia hæc est Luthero-caluinistis censenda.

AUTOR. Permisceant illi hortem horrorem horrori cruciario; ego non illud egerim. Audiuius de hor-

K tenfi

tenfi; hunc quoque in præfens discutiamus: de Horrore in cruce singulatim inferius. Tria autem conspicio explicanda: 1. Quid Christus timuerit, ac deprecatus fuerit? 2. Quomodo? 3. Quare? I. OB MORTEM TEMPORALEM solam instantem Christus fuit mœstus, Patrem oravit, agonizavit. I. De Mœrore: *Tristis est anima mea usque ad mortem*, id est, ad eò, vt à morte parum absit temporaria illa, de qua prius dixerat: *Va homini illi, per quem tradetur*, scilicet ad mortem.

2. Quid deprecatus fuerit, liquet: *Transfer à me calicem istum*: de quo scilicet Petro dixit: *Calicem, quem dedit mihi Pater, non vis ut bibam illum?* Non intellexit in Calice Iram & Maledictionē Dei; Quia tunc ista, *Non mea voluntas fiat, sed tua*, significarent, voluntatem Patris fuisse, & ei se Christum conformasse, vt Iram Dei incurreret, eaque ceu peccator absorberetur, vt gehennam pateretur. Deus autem non vult mortem peccatoris. &c.

II. QVOMODO Christus mortem deprecatus est?

1. *Voluntate Naturali*, inquam; non Deliberatā: qua de nos in quæstione precedenti, Affectus enim habuit Christus, humanos ac naturales; sed non, vt nos, inuoluntarios, aut rationem præuertētes: liberè eos in se suscepit, quantum, quando, quoties voluit: teste *Aug. tract. 49, in Ioan. & lib. 14, Cuius Dei cap. 9. Gregor. Moral. lib. 3. c. 13. Hieron. in Matth. c. 26. Sic Ioan. II. Infremuit spiritu, & turbauit se ipsum. Sic, quia voluit, cepit contristari & Mœstus esse.*

2. *Voluntate Deliberata*, quæ poenas ac

mortem cum Circumstantiis, (sc. opere obedientiæ, redemptione mundi, merito, &c.) attendit; eas prorsus alacriter optauit, acceptauit &c. Vide supra.

III. CVR MORTEM exhorruit Iesus? Corn. Iansenius affert CAUSAS quatuor. 1. Passionis generalitas; quia in omnibus, in quibus, pati homopotest, est passus. 2. Passionis qualitas, quæ est Crucifixio. 3. Complexionis nobilitas; cui dolores erant sensibiliores. 4. Doloris puritas, omni eū cōsolatione destituit. Adde: Futurorum præsciētia, & Patientis Dignitas. Vnde Heb. 12. *Recogitate eum, qui talem sustinuit à peccatoribus aduersus semetipsum contradictionem.* Item persecutorum ingratitude: *Ioan. 10. Multa bona opera operatus sum inter vos; propter quod eorum vultis me interficere?*

Timor autem maledictus ille Caluianus, in Christum nequaquam cadebat; iuxta Psal. 15. *Prouidebam Dominum in conspectu meo semper: à dexteris est mihi, ne commouear.* Non igitur de salute sua timuit sibi Christus, minus dubitauit: de quo nunc satis; inferius pluscula. Porro de desperatione.

QVÆSTIO XLVI.

An salutem suam funditus desperarit IESVS?

LUTHERO-CALVINISTÆ pertinaciter affirmant.

LUTHERVS in Colloq. mensal. fol. 102. b. *In agonia sua nesciuit Christus an pater suus cœlestis Deus esset, an diabolus; Hac tentatio expressit es sudorem sanguinum.* Nicolaus Gallus, apud Andream in Fidei Luthero. cap. 4. *Christus non solum sub Pontio, sed etiam sub diabolo & matre eius in inferno pati debuit.*

LUTHERANI quædam, vt Melanchthon in *Locis Commun. c. 2. de Fide*; bis dicit, *Christum luciatum grauissimè cum tentatione de sui abiectioe.*

BRENTIVS in Actos. c. 2. ait dilectè: *Christum dolere.*